

ЕТИЧНА РАДА

01601, м. Київ, вул. Липська, 18/5,
тел.: (044) 277-76-29, (044) 277-76-32
e-mail: ec@court.gov.ua

ETHICS COUNCIL

01601, Kyiv, Lypska St., 18/5,
tel.: (044) 277-76-29, (044) 277-76-32
e-mail: ec@court.gov.ua

28 квітня 2023 року

м. Київ

РІШЕННЯ

№ 38

***Про невідповідність кандидата
на посаду члена Вищої ради правосуддя
Мельничук Наталії Олексіївни
критеріям професійної етики та доброчесності
для зайняття посади члена Вищої ради правосуддя***

Етична рада у складі Голови Етичної ради Кишакевича Л. Ю., Заступника Голови Етичної ради сера Е. Хупера, членів Ради: Корді Р., Перлінг Л., Сіверіна В. І., Трясуна Ю. Р., дистанційно в режимі відеоконференції провівши оцінювання відповідності кандидата на посаду члена Вищої ради правосуддя Мельничук Наталії Олексіївни критеріям професійної етики та доброчесності, відповідно до Закону України «Про Вищу раду правосуддя», Регламенту Етичної ради, затвердженого рішеннями Етичної ради від 01.12.2021 № 1 та від 09.12.2021 № 4 зі змінами, внесеними рішенням Етичної ради від 26.04.2022 № 4 (далі – Регламент), Методології оцінювання відповідності кандидата на зайняття посади члена Вищої ради правосуддя та членів Вищої ради правосуддя критерію професійної етики та доброчесності, затвердженої рішенням Етичної ради від 09.12.2021 № 5 (далі – Методологія),

в с т а н о в и л а:

Відповідно до ч. 14 ст. 9¹ Закону України «Про Вищу раду правосуддя» Етична рада проводить відбір кандидатів на посади члена Вищої ради правосуддя у два етапи:

1) проведення відбору кандидатів за результатами розгляду поданих кандидатами документів, результатів спеціальної перевірки і відповідної інформації з відкритих джерел та формування списку кандидатів, допущених до співбесіди;

2) проведення співбесіди з відібраними кандидатами та визначення списку кандидатів для рекомендації органам, що обирають (призначають) членів Вищої ради правосуддя.

Етична рада отримала копії документів Мельничук Н. О. для участі у конкурсі на посаду члена Вищої ради правосуддя від з'їзду представників юридичних вищих навчальних закладів та наукових установ та рішенням від 16.03.2023 року № 16 допустила її до співбесіди.

Вивчивши документи Мельничук Н. О. для участі у конкурсі, її письмові пояснення та документи, які вона надала на запит Етичної ради, інформацію, отриману з відкритих джерел та від громадських організацій, інформацію, отриману від Національного агентства з питань запобігання корупції (далі – НАЗК) і Національного антикорупційного бюро України (далі – НАБУ), провівши співбесіду з нею, Етична рада дійшла таких висновків.

1. Щодо недекларування права користування квартирою у місті Києві.

У 2016 році Мельничук Н. О. подала майнову декларацію за 2015 рік (виправлену) як кандидат на посаду судді Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду. У розділі 3 “Об’єкти нерухомості” цієї декларації кандидат не зазначила жодних об’єктів нерухомості, в яких вона чи її син

могли б проживати. При цьому, зареєстрованим місцем свого проживання у розділі 2 декларації кандидат вказала квартиру у місті Києві по вул. Артема (нині - вул. Січових Стрільців).

На запит Етичної ради кандидат пояснила, що у 2015 році вона проживала з сином у квартирі за місцем реєстрації, в якій вона зареєстрована з 2006 року. На той час ця квартира належала на праві власності її колишнім свекру, свекрусі, та колишньому чоловіку у рівних частках. Недекларування права користування цією квартирою кандидат пояснила тим, що п. 12 роз'яснення НАЗК «Про роз'яснення щодо застосування окремих положень Закону України «Про запобігання корупції» стосовно заходів фінансового контролю», затвердженого рішенням від 11.08.2016 № 3 передбачав перелік можливих «інших прав користування майном», таких як, наприклад, оренда, сервітут емфітевзис тощо. Однак, на її думку, жоден з перелічених варіантів не відповідав стану її правового зв'язку з квартирою, в якій вона з сином проживала.

Відповідно до п. 1.3 Методології одним із показників критеріїв професійної етики та доброчесності є сумлінність, тобто, старанне, ретельне і відповідальне виконання своїх обов'язків, що свідчить про добросовісність професійної діяльності особи (п. 1.3.4 Методології). Крім того, кандидат повинен відповідати вимогам фінансового контролю, що визначені антикорупційним законодавством, зокрема, щодо надання повної та точної інформації у майнових деклараціях (п. 1.3.7.6 Методології).

Етична рада вважає пояснення кандидата непереконливими з таких міркувань. Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 46 Закону України «Про запобігання корупції» у декларації зазначаються відомості, зокрема, про об'єкти нерухомості, що знаходяться у суб'єкта декларування чи членів його сім'ї на іншому праві користування, незалежно від форми укладення правочину, внаслідок якого набуто таке право. З аналізу цієї норми вбачається, що законодавець намагався охопити якомога ширшу кількість можливих видів

прав користування майном. Що стосується роз'яснення НАЗК, на яке посилається кандидат, Етична рада звертає увагу, що в цьому пункті йдеться, якими можуть бути “інші права користування”, і цей перелік не можна вважати виключним.

Зазначивши у своїй декларації інформацію про згадану квартиру лише в розділі 2 декларації, кандидат не розкрила всю інформацію про об'єкт нерухомості, яким вона користувалась: зокрема, його площу, вартість на момент набуття чи за останньою грошовою оцінкою, інформацію про власників майна, та про свій правовий зв'язок з таким майном.

З огляду на це, Етична рада має обґрунтовані сумніви щодо відповідності кандидата таким показникам критеріїв професійної етики та доброчесності як сумлінність (п. 1.3.4 Методології) та відповідність вимогам фінансового контролю (п. 1.3.7.6 Методології).

2. Щодо непідтвердження законності джерела походження коштів матері на придбання квартири та двох паркомісць у місті Києві.

Відповідно до майнової декларації за 2021 рік (виправленої), того року кандидат отримала від матері подарунки у вигляді квартири по вулиці Златоустівській у місті Києві площею 90,5 кв. м. та вартістю 1 500 000 грн, двох паркомісць площею 16 та 15,3 кв. м по тій же вулиці вартістю 200 000 грн кожне, а також грошові кошти у розмірі 1 370 000 грн. При цьому кандидат повідомила, що подаровані грошові кошти були частиною доходу матері від продажу квартири у місті Києві по вулиці Краківській, яку вона зі своїм чоловіком придбала 20.04.2011 за 413 340 грн (що становить близько 51 892 долари США за курсом НБУ на день продажу), а у 2021 році продала третій особі за 1 749 800 грн.

Для підтвердження законності джерел походження коштів матері кандидата на придбання вказаних об'єктів нерухомості Етична рада

витребувала у кандидата документи та пояснення. Як вбачається з наданих матеріалів, матір кандидата набула квартиру по вулиці Златоустівській на підставі договору купівлі-продажу від 27.08.2013, а паркомісця – за інвестиційними договорами від 21.07.2014. Оскільки, як стверджує кандидат, відповідні договори свого часу були передані державному реєстратору для оформлення права власності на цю нерухомість, кандидат надала довідки Комунального підприємства з питань будівництва житлових будинків “ЖИТЛОІНВЕСТБУД-УКБ” від 19.06.2015, які підтверджують сплату коштів за ці об’єкти у повному обсязі. Відповідно до цих довідок, матір кандидата сплатила за квартиру 1 430 958 грн, а за паркомісця – 304 000 та 290 700 грн, що становило близько 94 967 доларів США згідно з розрахунками кандидата.

На запит Етичної ради щодо джерел походження коштів на придбання цих об’єктів нерухомості кандидат пояснила, що такими є:

1) заробітна плата матері (працює завідуючою терапевтичним відділенням у Великобагачанській центральній районній лікарні в Полтавській області) та її пенсія;

2) заробітна плата батька (працює лікарем-терапевтом у тій же лікарні) та його пенсія;

3) пенсія баби кандидата (по лінії матері);

4) дохід матері кандидата від продажу трьох об’єктів нерухомості протягом 2003 - 2012 років;

5) готівкові кошти, які надав її колишній чоловік.

2.1 Щодо заробітної плати та пенсії матері

На підтвердження заробітної плати матері кандидат надала відомості з Державного реєстру фізичних осіб-платників податків про джерела/суми виплачених доходів, що підтверджують отримання нею коштів за період з

1998 по 2015 роки на загальну суму 565 191 грн. Якщо суми заробітної плати перевести у долари США за середнім курсом гривні до долара США протягом року та просумувати (*тут і надалі будь-яка сума доходу родичів кандидата обраховується у доларах США за такою ж методикою*), це становить близько 72 834 доларів США. Після вирахування податків з доходу за період з 1998 по 2015 роки та розміру прожиткового мінімуму на одну особу за період з 2000 по 2015 роки ця сума приблизно становитиме **357 456 грн (46 400 доларів США)**.

На підтвердження доходу матері у вигляді пенсії кандидат надала довідку від управління пенсійного фонду, яка підтверджує отримання матір'ю пенсії за період з травня 2008 року по червень 2015 року на загальну суму 140 402 грн, що приблизно становить **17 000 доларів США**.

2.2 Щодо заробітної плати та пенсії батька

На підтвердження заробітної плати батька кандидат надала відомості з Державного реєстру фізичних осіб-платників податків про джерела/суми виплачених доходів, що підтверджує отримання ним за період з 1998 по 2015 роки грошових коштів на загальну суму 415 394 грн, що становить приблизно 53 042 доларів США. Після вирахування податків з доходу за період з 1998 по 2015 роки та розміру прожиткового мінімуму на одну особу за період з 2000 по 2015 роки ця сума приблизно становитиме **229 847 грн (28 400 доларів США)**.

На підтвердження доходу батька у вигляді пенсії кандидат надала довідку від управління пенсійного фонду, яка підтверджує отримання батьком пенсії за період з травня 2014 року по червень 2015 року на загальну суму 32 889 грн, що приблизно становить **1 566 доларів США**.

2.3 Щодо пенсії баби

На підтвердження доходу своєї баби у вигляді пенсії кандидат надала довідку від управління пенсійного фонду, яка підтверджує отримання бабою пенсії за період з січня 2007 року по червень 2015 року на загальну суму 156 233 грн, що становить близько 19 555 доларів США. Якщо зменшити цю суму на розмір прожиткового мінімуму на одну особу за період з січня 2007 року по червень 2015 року то ця сума приблизно становитиме 68 416 грн (**8 070 доларів США**). Кандидат додатково пояснила, що не може надати інформацію про розмір пенсії за попередні роки, оскільки до того облік виплат здійснювало інше управління пенсійного фонду, до якого кандидат наразі не має можливості звернутися.

2.4 Щодо доходу матері від продажу нерухомості

Щодо доходу матері від продажу об'єктів нерухомості кандидат пояснила, що такий дохід був отриманий від продажу:

- частки в будинку у с. Вигода Долинського району Івано-Франківської області (орієнтовно у 2003 році);
- будинку у м. Івано-Франківськ (наприкінці 2003 року);
- квартири у смт. Велика Багачка Полтавської області (у листопаді 2012 року).

На підтвердження доходу від продажу частки у будинку в с. Вигода кандидат надала копію касового ордера від 24.09.2003 про внесення нею на свій банківський рахунок **8 000 доларів США** та квитанцію від 16.10.2003 про зняття такої ж суми готівкою у місті Києві. Повідомила, що договір купівлі-продажу цього майна не зберігся.

Щодо продажу будинку у місті Івано-Франківську кандидат повідомила, що такий був проданий через ріелторську компанію за

дорученням від матері, однак відповідний договір купівлі-продажу майна не зберігся. На підтвердження отримання доходу кандидат надала Етичній раді валютний ордер від 30.01.2004 про внесення готівки на рахунок у відділенні Банку “Надра” в місті Івано-Франківську та квитанцію про зняття готівкових коштів у розмірі 5 000 доларів США від 08.06.2004 у місті Києві. При цьому Етична рада зауважує, що спочатку кандидат повідомила Етичній раді лише про суму у розмірі 5 000 доларів США як про дохід від продажу будинку. Надалі ж, у відповідь на додатковий запит щодо походження коштів, кандидат повідомила, що дохід від продажу складав не 5 000, а **15 000 доларів США**, та додатково надала копії двох заяв своєї матері про видачу готівки від 16.08.2008 на суми 3 081,81 грн та 20 549,03 грн у зв’язку з закриттям нею депозитного рахунку в банку (близько 4 878 доларів США за курсом НБУ на дату зняття).

На підтвердження доходу від продажу квартири в смт. Велика Багачка кандидат надала копію нотаріально посвідченого договору купівлі-продажу від 24.11.2012, відповідно до якого квартира була відчужена за 150 000 грн (**18 774 долари США** за курсом гривні до долара США, встановленого НБУ на день продажу).

Разом з тим, із вищезазначених документів Етична рада не змогла встановити, що кошти, які кандидат та її матір вносили на свої банківські рахунки, після чого знімали їх, були доходом, який матір отримала від продажу частки у будинку в с. Вигода та будинку у місті Івано-Франківську. Крім того, хоча кандидат стверджує, що продавала нерухомість й отримувала дохід від її продажу матір, тоді як надані документи свідчать про те, що кандидат самостійно розпоряджалася коштами.

Крім того, в обох випадках кошти з банківських рахунків були зняті та переведені в готівку задовго до придбання матір’ю об’єктів нерухомості у місті Києві. Кандидат не надала підтвердження, що кошти були в її

розпорядженні чи розпорядженні її матері станом на 2013-2014, коли ймовірно здійснювалися платежі за квартиру та паркомісця.

При цьому, до 2013 року кандидат та її колишній чоловік набували у власність (та згодом відчужували) коштовні автомобілі, зокрема Honda Accord 2006 року випуску вартістю близько 25 000 – 30 000 доларів США у 2006 році, Toyota RAV4 2007 року випуску вартістю близько 38 000 – 40 000 доларів США у 2008 році, Audi Q5 2009 року випуску за 45 000 доларів США у 2009 році, та Audi Q5 2012 року випуску у 2012 році за 72 497 доларів США.

2.5 Щодо готівкових коштів від колишнього чоловіка

Що стосується готівкових коштів, які надав колишній чоловік, кандидат пояснила, що після розлучення, орієнтовно з липня до грудня 2014 року, він та його батьки передали кандидату та її матері 30 000 доларів США. Такі кошти, як стверджує кандидат, передавались частинами у готівковій формі. Ці кошти вони передали за усною домовленістю, відповідно до якої кандидат повинна була звільнити квартиру по вул. Січових Стрільців після завершення будівництва квартири по вул. Златоустівській. Надалі ці кошти кандидат обміняла в обміннику у місті Києві орієнтовно у лютому 2015 року спільно з батьками.

При цьому кандидат не змогла надати жодних документальних підтверджень фактів передачі готівкових коштів у зазначених нею сумах її колишнім чоловіком та його батьками, зокрема щодо їхньої загальної суми, чи їх подальшого обміну на гривню.

Відповідно до пункту 1.3. Методології одним із показників критерію професійної етики та доброчесності є відсутність сумнівів щодо законності джерел походження майна кандидата. Джерела походження майна кандидата є законними, зокрема, якщо відсутні обґрунтовані сумніви в

протилежному (п. 1.3.7 Методології). Крім того, відповідно до п. 1.3.7.4 Методології, якщо кандидат безоплатно набув майно у власність, попередній власник, який надав таке майно, повинен зробити це із законного доходу.

Проаналізувавши документи та пояснення кандидата, в Етичної ради виникли обґрунтовані сумніви щодо того, що квартира та паркомісця, які матір кандидата подарувала їй, були набуті нею із законного доходу. На думку Етичної ради кандидат змогла підтвердити законність джерел походження коштів на придбання об'єктів нерухомості щонайбільше на суму близько 119 860 доларів США (ця сума включає доходи батька та матері від заробітних плат, пенсії, дохід баби від пенсії, а також дохід від відчуження квартири в смт. Велика Багачка після вирахування податків та прожиткового мінімуму) при видатках на придбання майна на суму близько 146 859 доларів США. При цьому Етична рада підкреслює, що витрати батьків та баби в обсягах, які не перевищують прожиткових мінімумів протягом багатьох років, є лише умовним розрахунком, і такі витрати ймовірно були більшими.

З огляду на це, Етична рада має обґрунтовані сумніви щодо того, що квартира та паркомісця, які матір кандидата подарувала їй, були набуті із законного доходу. У зв'язку із зазначеним, в Етичній Раді є обґрунтовані сумніви щодо законності джерел походження майна кандидата (п. 1.3.7. Методології).

Враховуючи вищезазначені обґрунтовані сумніви як окремо, так і в сукупності, керуючись пунктами 2.3, 3.1, 3.2, 3.16.2 Регламенту Етичної ради, Методологією, статтею 9¹ Закону України «Про Вищу раду правосуддя», Прикінцевими і перехідними положеннями Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо порядку обрання (призначення) на посади членів Вищої ради правосуддя та

діяльності дисциплінарних інспекторів Вищої ради правосуддя», Етична рада

у х в а л и л а:

кандидата на посаду члена Вищої ради правосуддя Мельничук Наталію Олексіївну визнати такою, що не відповідає критеріям професійної етики та доброчесності для зайняття посади члена Вищої ради правосуддя.

Голова

(підпис)

Л. Ю. Кишакевич